

ለተከበሩ አቶ አህመድ ሺዴ

የገንዘብ ሚኒስትር

አዲስ አበባ

ጉዳዩ:- የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር የ2014 በጀት ዓመት

ሂሳብ ኦዲት ውጤትና አስተያየትን ይመለከታል

በርዕሱ የተጠቀሰውን የኢትዮጵያ የኦዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 6 ገጽ የኦዲት ሪፖርት እና 19 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች በድምሩ 25 ገጽ የያዘ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ አድርገን የላክን መሆኑን እየገለጽን ለኦዲት ግኝቶች የድርጊት መርሃ ግብር በማዘጋጀት እንድትልኩልን እናሳስባለን፡፡

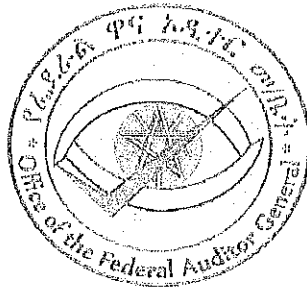
ከማክበር ሠላምታ ጋር

ይታሰባል
የኢትዮጵያ ፌዴራል ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ ፌዴራል ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ ፌዴራል ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ግልባጭ:-

- > ለመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር
- (ከ6 ገጽ የኦዲት ሪፖርት፣ 19 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች
- እንዲሁም 25 ገጽ የኦዲት ግኝቶችና የማሻሻያ ሃሳቦች የያዘ የሥራ አመራር
- ሪፖርት እና 1 ገጽ የድርጊት መርሃ ግብር)

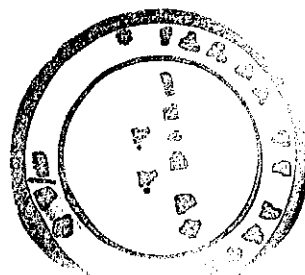
አዲስ አበባ

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር**

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ

አዲት ሪፖርት

**ህዳር /2014
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት

የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጁ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ← የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ← የሂሳብ ማመዛዘኛ፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

የመንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት በአስተዳደር የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የአዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊደረግባቸው፣ እርምጃ ሊወሰድባቸውና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች(Emphasis matter)

1. ያላሂሳብ አርዕስቱ የተመዘገበ የወጪ ሂሳብ

የፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ዓ.ም. በክፍል ሁለት አንቀጽ 6 ተራ ቁጥር 4 ላይ የመንግስት መስሪያ ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ሥርዓት መሠረት የተፈቀደላቸው በጀትና የወጣውን ወጪ በሚያሳይ መልኩ ተለይቶ በተሰጠ የበጀት መለያ መደብ ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው መመሪያው ይገልጻል ፡፡ አስተዳደሩ የወጪ ሂሳቦችን በትክክለኛው የሂሳብ አርዕስታቸው እየመዘገበ መሆኑን ለማረጋገጥ የወጪ ሂሳቦች ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ፡-

የአይሲቲ ኤሌክትሮኒክስ ዕቃዎችና የአዲዮቪዥዋል መገልገያ መሳሪያዎችን ከሴክ ቴክ አስመጪ ግዥ የፈጸመ ሲሆን በትክክለኛ የሂሳብ መደብ 2311101 መመዝገብ ሲገባ በሂሳብ መደብ 2231101 ብር 178,700.00 ያለ ሂሳብ መደቡ በቀን 23-7-2014 ክፍያ በመፈጸመ የተመዘገበ መሆኑ በአዲቱ ወቅት ተረጋግጧል፡፡

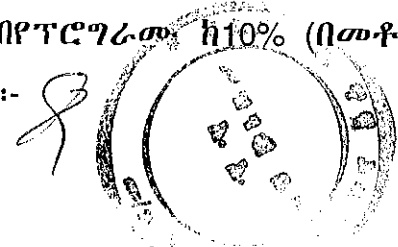
2. መደበኛ ሚዛኑን ያልጠበቀ የተጠራ ሀብት

በፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 2.ለ መሠረት የእያንዳንዱ የሂሳብ እንቅስቃሴ በመደበኛ ሁኔታ የሚታወቅበትን ሚዛን /ዴቤት ወይም ክሬዲት/ ጠብቆ የተያዘ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

የአስተዳደሩ የ2014 በጀት ዓመት የተጣራ ሀብት በሂሳብ መደብ 5601(7111101) በድምር ብር 113,058.01 ከመደበኛ የሂሳብ ሚዛን ውጭ በዴቤት የታየ መሆኑ ታውቋል፡፡

3. ስራ ላይ ያልዋለ በጀት

የፌዴራል መንግስት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12 ተራ ቁጥር 1 ማንኛውም የመንግስት መስሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ አስተዳደሩ የተፈቀደለትን በጀት በመመሪያው መሰረት በአግባቡ ስራ ላይ ማዋሉን ለማረጋገጥ እንዲቻል በ2014 በጀት ዓመት ለአገልግሎቱ ከተፈቀደው በጀት ውስጥ በየፕሮግራሙ ከ10% (በመቶ) በላይ ያልተሰራበት በጀት መኖሩን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

ከመደበኛ በጀት በድምር ብር 48,985,228.51 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ በአዲት ታውቋል፡፡

ሌሎች ጉዳዮች(Others matter)

1. የንብረት አያያዝ እና አጠባበቅ በተመለከተ

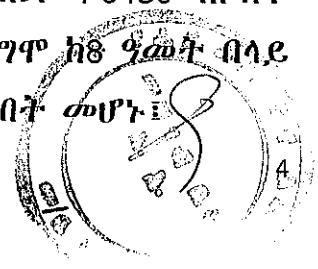
የመሥሪያ ቤቱ የንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 ክፍል 4 አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 1(ሀ-መ) በተመለከተው መሰረት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች ተሰብስበው ስልጣን በተሰጠው የመንግስት ንብረት አስተዳደር መመሪያ መሰረት የተፈጸመ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤

የሚወገዱ ቶነሮች፣ ፕሪንተሮች፣ ኮምፒውተሮች እና ፎቶ ኮፒ ማሽኖች ሰራተኞች ስራ በለቀቁ ጊዜ ተመላሽ የተደረጉ ቢሆንም መስራት አለመስራቱ በባለሙያ ያልተረጋገጠ እና በአሮጌ ተመላሽ ንብረት ክፍል ተከማችቶ የሚገኝ መሆኑ፤

2. የተሸከርካሪዎች አያያዝና አስተዳደር በተመለከተ፤

የፌዴራል መንግስት የተሸከርካሪዎች ስምሪት እና የአጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 ክፍል አራት አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 1 ከሀ-ሰ ስለመንግስት ተሸከርካሪዎች የህይወት ታሪክ ምዝገባ በሚለው ስር « በመንግስት መ/ቤቱ ባለቤትነት ስር የዋለበት ቀንና ዓመተ ምህረት፣ የተሸከርካሪውን ዋጋ እና የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር ቁጥር » መዝግቦ መያዝ እንዳለበት መመሪያው ያመለክታል፡፡ በተጨማሪም የፌዴራል መንግስት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 አንቀጽ 5 የመመሪያው አላማ የመንግስት መስሪያ ቤቶች በእጃቸው ያለውን የመንግስት ንብረት በጥንቃቄ የመያዝ፣የመጠቀም የመቆጣጠር እና አገልግሎት ላይ በማይውልበት ጊዜ በወቅቱና በተገቢው መንገድ ማስወገድ እንዳለበት ያዛል፡፡ በዚህ መሰረት የአስተዳደሩ የተሸከርካሪዎች አመዘጋገብ፣ አያያዝ እና አጠባበቅ አዲት ሲደረግ አስተዳደሩ ካሉት ተሸከርካሪዎች ዉስጥ፡-

- የሰሌዳ ቁጥር ኢት. 4- 13157 አውቶሞቢል የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር ወደ መንግስት የልማት ድርጅቶች ይዞታና አስተዳደር ያልዞረና በትራንስፖርትና መገናኛ ሚኒስቴር ስም ያለ መሆኑ፤
- የሰሌዳ ቁጥር ኢት. 4-15351 ስቴሽንጋን የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር የሌለ መሆኑ
- የሰሌዳ ቁጥር 4-02139 ፤4-02140፤4-14487፤ ሞተር ሳይክል 4-0430 ከሶስት ዓመት በላይ የቆሙ ተሸከርካሪዎች ሲሆኑ ሞተር ሳይክሉ ደግሞ ከ8 ዓመት በላይ የቆሙና በ2013 አስተያየት ተሰጥቶበት እርምጃ ያልተወሰደበት መሆኑ፤

- በቁጥር ሁለት የሚሆኑ ሞተር ሳይክሎች ሠሌዳ ቁጥር ኢት 4-1503 እና ኢት. 4-0649 አገልግሎት መስጠት ሲገባቸው ያለአገልግሎት በንብረት ክፍል ውስጥ የሚገኙ መሆኑ፤

በአዲት ወቅት ታውቋል፡

የህግ ጉዳዮች በተመለከተ(Compliance Issue)

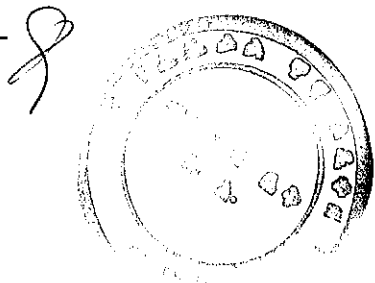
1. በጥራት አረጋጋጭ ኮሚቴ እቃው ተፈትሾ ጥራቱ ሳይረጋገጥ ገቢ የተረደገ እና ክፍያ የተፈጸመበት የእቃን ግዥ በተመለከተ፤

የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 9 ክፍያ ከመፈፀሙ በፊት ሊደረጉ የሚገቡ ጥንቃቄዎች በቁጥር 2/ ዕቃው ወይም አገልግሎቱ በተፈላጊ ባህርያት ዝርዝር (specification) መሰረት መቅረቡን ወይም አገልግሎት መስጠቱን፤ በቁጥር 4/ አስፈላጊ ሲሆን ዕቃው ወይም አገልግሎቱ በትክክል ለመቅረቡ ወይም ለመስጠቱ ከሚመለከታቸው ባለሙያዎች የፅሁፍ ማረጋገጫ መቅረብ እንዳለበት መመሪያው ያዛል፡፡ አስተዳደሩ በመመሪያው መሰረት እያከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ የእቃ ግዥ ወጪዎች ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ-

የተሸከርካሪ ጎማና ላፕቶፕ ኮምፒውተር ከተለያዩ ድርጅት ግዥ ለመፈጸም ዉል የገቡ ቢሆኑም ዕቃዎቹ በታዘዙት ዓይነትና ጥራት ዝርዝር (Specification) መሰረት ለመቅረባቸው በዕቃ ጥራት አረጋጋጭ ኮሚቴ /Technical committee/ የተረጋገጠበት ማስረጃ ሳይቀርብ ተገዝተው ገቢ ለተደረጉ ዕቃዎች ግዥ ብር 1,653,669.95 ክፍያ የተፈፀመ መሆኑን በአዲት ወቅት ተረጋግጧል፡፡

2. ያለውድድር በቀጥታ የተፈፀመ የተሸከርካሪ ጥገና አገልግሎት ግዥ

በፌዴራል መንግሥት የግዥና የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 አንቀጽ 51 ንስ አንቀጽ 1/ሀ የመንግስት መ/ቤቶች ከአንድ አቅራቢ ግዢ መፈጸም የሚችሉት እቃው ወይም አገልግሎቱ የሚገኘው ከአንድ እጩ ተወዳዳሪ ብቻ በመሆኑ ምክንያት ማወዳደር የማይቻል መሆኑ ሲረጋገጥ እንደሆነ ተገልጿል፡፡በተጨማሪም ሰኔ 2002 የወጣው የፌዴራል መንግስት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ ክፍል 4 አንቀጽ 15 ንዑስ አንቀጽ 2 በአዋጅና በመመሪያው በተፈቀደው ሁኔታ ካልሆነ በስተቀር የመንግስት መ/ቤቶች ማናቸውንም ግዥ በግዥ አፈጻጸም መመሪያ መሰረት መፈጸም እንዳለባቸው ያዛል፡፡ ስለሆነም የእቃና አገልግሎት ግዥ በመመሪያው መሰረት መፈጸሙን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ፡-

አስተዳደሩ በድምር ብር 838,012.72 ወጪ በማድረግ ለተቋሙ የተለያዩ ተሽከረካሪዎች ጥገና አገልግሎት ግዥ ያለምንም ውድድር በቀጥታ ከኢትዮጵያ የግብርና ሥራዎች ኮርፖሬሽን ግዥ የፈጸመ መሆኑ በአዲት ተረጋግጧል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

